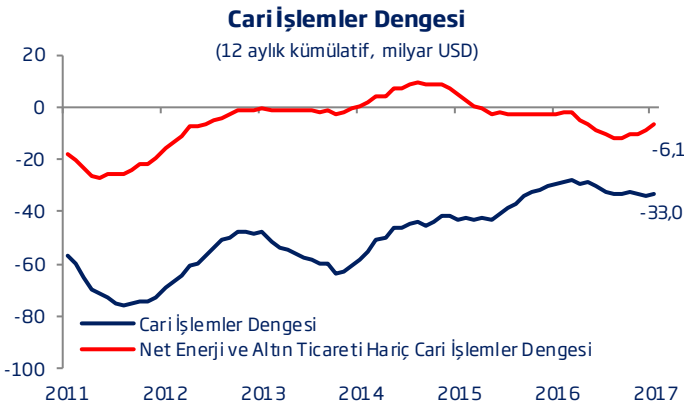

Cari açık geçen yılki seviyenin altında...

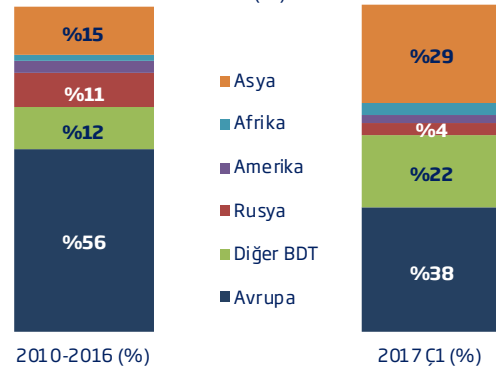
Mart ayında cari açık geçen yılın aynı ayına göre %17,9 oranında azalarak 3,1 milyar USD ile beklentiler paralelinde gerçekleşmiştir. Bu dönemde ihracatın ithalattan daha hızlı artmasıyla dış ticaret açığının daralması, bu gelişmede etkili olmuştur. Dış ticaret açığı geçen yılın aynı ayına kıyasla 793 milyon USD azalırken, cari açık da 666 milyon USD daralmıştır. Ayrıca, turizm gelirlerinin Mart ayında da geçen yılın altında gerçekleşmesine karşın turizm giderlerinin de düşmesiyle net turizm gelirlerinde artış kaydedilmiştir. Böylece, net turizm gelirleri Şubat ayının ardından Mart'ta da cari açık üzerinde sınırlandırıcı etkide bulunmuştur.

İlk çeyrekte cari açıkta %5,2'lik genişleme...

Yılın ilk çeyreğine ilişkin verilere bakıldığında, cari açığın geçen yılın aynı dönemine kıyasla %5,2 genişleyerek 8,3 milyar USD olduğu görülmektedir. Bu dönemde altın ithalatının artması cari açığın genişlemesinde rol oynamıştır. Son 12 aylık verilere göre ise cari açık 33 milyar USD seviyesine inmiştir. Enerji ve altın ticareti hariç tutulduğunda cari açıkta iyileşme yaşandığı gözlenmektedir.

Yabancı ziyaretçi profilinde değişim...

Jeopolitik gelişmelerin turizm gelirleri üzerindeki olumsuz etkisi yılın ilk çeyreğinde de sürmüştür. Turizm gelirleri ilk çeyrekte geçen senenin aynı dönemine kıyasla %16,4, turist sayısı da %6 azalmıştır. Ülke grupları bazında turist sayısında ayrışma yaşandığı gözlenmektedir. Bu dönemde Avrupa ve Amerika'dan gelen turist sayısı sırasıyla %21,6 ve %29,5 oranında azalmıştır. Rusya'dan gelen turist sayısının 2 katına çıkmasının ve diğer Bağımsız Devletler Topluluğu'ndan (BDT) gelen turistlerin %12,8 artmasının toplam turist sayısındaki düşüşü telafi edemediği görülmektedir. Orta Doğu ülkelerindeki artış ise %3 civarında gerçekleşmiştir.

Turist Sayısının Dağılımı
(%)**Portföy yatırımları güçlü seyrediyor.**

Borç senetlerine yönelik güçlü talebin etkisiyle portföy yatırımları 2013'ten bu yana en iyi ilk çeyrek performansını sergilemiştir. Doğrudan yatırımlarda da Mart'taki 1,6 milyar USD'lik girişle ilk çeyrekte geçen yıla yakın düzeyde sermaye girişi kaydedilmiştir. Böylece, portföy yatırımları ve doğrudan yatırımlar cari açığın finansmanına ilk çeyrekte 6,4 milyar USD'lik katkı sağlamıştır.

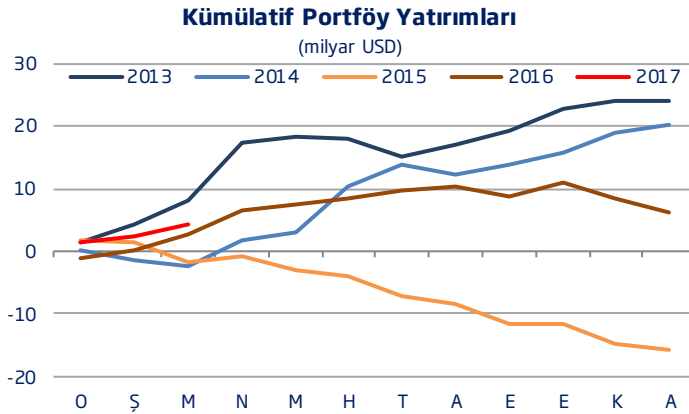
Türkiye'ye Net Sermaye Girişlerinin Dağılımı

(12 aylık kümülatif, milyon USD)

	Sermaye Girişlerinin Dağılımı (%)	
	Aralık 2016	Mart 2017
Cari İşlemler Dengesi	-32.615	-33.023
Toplam Net Yabancı Sermaye Girişi	33.428	27.733
-Doğrudan Yatırımlar	9.147	9.128
-Portföy Yatırımları	6.292	7.912
-Diğer Yatırımlar	7.082	4.307
-Net Hata ve Noksan	10.884	6.394
-Diğer	23	-8
Rezervler⁽¹⁾	-813	5.290

Not: Rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

(1) Rezervler, toplam net sermaye girişleri ile cari denge arasındaki fark olup (-) değer rezerv artışını, (+) değer rezerv azalışını ifade etmektedir.

Diğer yatırımlarda ise Mart'ta 1,4 milyar USD tutarında net çıkış gerçekleşmiştir. Bu gelişmede, bankalar ve diğer sektörlerin net kredi geri ödeyicisi olması etkili olmuştur. İlk çeyrekte ise diğer yatırımlarda 97 milyon USD'lik giriş yaşanmıştır. 12 aylık kümülatif verilere göre, bankacılık sektörünün uzun vadeli borç çevirme oranı %104, diğer sektörlerinki ise %127 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Mart ayında rezervler 2,5 milyar USD tutarında azalmıştır. Net hata ve noksan kalemindeki 1,1 milyar USD'lik çıkış da dikkat çekmiştir. İlk çeyrekte rezervler 4 milyar USD azalırken, net hata ve noksan kaleminde 2,2 milyar USD'lik çıkış kaydedilmiştir.

Beklentiler...

Geçici dış ticaret verilerine göre, Nisan ayında dış ticaret açığı geçen seneye kıyasla %15,8 oranında genişlemiştir. Turizm gelirlerinde Rusya kaynaklı toparlanma ve turizm giderlerinin zayıf seyretmesi cari açığa olumlu yansısı da dış ticaret açığının seyrinin önümüzdeki aylarda cari açık üzerindeki etkisinin belirleyici olmaya devam etmesi beklenmektedir.

	Ödemeler Dengesi				%	12 Aylık Kümülatif
	Mart 2017	Ocak - Mart 2016	Ocak - Mart 2017	Değişim		
Cari İşlemler Dengesi	-3.057	-7.888	-8.296	5,2	-33.023	
Dış Ticaret Dengesi	-2.844	-8.269	-8.363	1,1	-40.936	
Hizmetler Dengesi	672	1.762	1.760	-0,1	15.430	
Seyahat (net)	749	1.917	2.013	5,0	14.056	
Birincil Gelir Dengesi	-1.043	-1.914	-2.155	12,6	-9.239	
İkincil Gelir Dengesi	158	533	462	-13,3	1.722	
Sermaye Hesabı	0	15	-16	-	-8	
Finans Hesabı	-4.204	-5.551	-10.480	88,8	-26.637	
Doğrudan Yatırımlar (net)	-1.158	-1.986	-1.967	-1,0	-9.128	
Portföy Yatırımları (net)	-1.938	-2.800	-4.420	57,9	-7.912	
Net Varlık Edinimi	294	456	-180	-	875	
Net Yükümlülük Oluşumu	2.232	3.256	4.240	30,2	8.787	
Hisse Senetleri	-49	1.182	931	-21,2	572	
Borç Senetleri	2.281	2.074	3.309	59,5	8.215	
Diğer Yatırımlar (net)	1.409	-2.872	-97	-96,6	-4.307	
Efektif ve Mevduatlar	-172	-2.235	-247	-88,9	3.776	
Net Varlık Edinimi	-656	3.024	1.547	-48,8	3.903	
Net Yükümlülük Oluşumu	-484	5.259	1.794	-65,9	127	
Merkez Bankası	-16	-66	-32	-51,5	-442	
Bankalar	-468	5.325	1.826	-65,7	569	
Yurt Dışı Bankalar	-546	5.034	1.902	-62,2	1.350	
Yabancı Para	-627	1.103	791	-28,3	-130	
Türk Lirası	81	3.931	1.111	-71,7	1.480	
Yurt Dışı Kişiler	78	291	-76	-	-781	
Krediler	1.507	-1.053	649	-	-3.959	
Net Varlık Edinimi	-5	556	-86	-	-413	
Net Yükümlülük Oluşumu	-1.512	1.609	-735	-	3.546	
Bankacılık Sektörü	-473	-1.181	-542	-54,1	-2.046	
Bankacılık Dışı Özel Sektörler	-930	3.370	-389	-	5.737	
Ticari Krediler	77	322	-502	-	-4.141	
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-3	94	3	-96,8	17	
Rezerv Varlıklar (net)	-2.517	2.107	-3.996	-	-5.290	
Net Hata ve Noksan	-1.147	2.322	-2.168	-	6.394	

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Hatice Erkiletlioğlu - Müdür Yardımcısı
hatice.erkiletlioglu@isbank.com.tr

İlker Şahin - Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman
eren.demir@isbank.com.tr

Dr. Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman
kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.
gamze.can@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.